

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiæ Doctoris Canonici Ecclesiæ
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temulentia
Malo, Eiusque Remediis, Variis Item Scitu Iucundissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Cap. XXVI. Temulentorum effugium quintum; è Seneca mutuatum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

Qua doctrina, non video, quid huic seculo con-
venientius dici possit; ubi nemo putat amicum à se
liberaliter ac benevole habitum, quem non vino ad-
sumum ingurgitauerit. Quæ verò hæc est demen-
tia? quis error? an hoc amicitia mutua, non solum
graues corporis dolores ac morbos, amico inferre,
sed & illud, quo solo amicus est, rationis scilicet v-
sum, ei adimere? Atqui hæc non intendimus inquis,
id nobis propositum, eum exhilarare, vt frontem ex-
porrigat, vt animum curis vacuum recreet, vt læti-
tudine aliquantisper honestæ vacet.

Quin age, si hic tuus est animus, liberum ei per-
mitte, vt ipse quantum satis est bibat; experieris
haud dubie, moderato mero perfusum, honestæ læ-
titudinis propius accessurum, quam si, ad copiosè af-
fluenterque potandum, impellas, vnde planè sen-
sus omnis, ac mentis impos, instar trunci eua-
dat.

Si insignis nostra Germanorum natio, hanc non
satis laudatam temperantiæ consuetudinem, suis pro-
prium efficere conuiuiis inciperet, haud quaquam
dubito, quin prisca illa antiquorum Teutonum
virtus, & toti orbi conspicuum militare robur,
maiori saltem ex parte, sint reuictura. At dum
hoc non potest impetrari, iacent proò dolor omnia,
dolendo squalore tenebrisq; sepulta. Sed à lamen-
tationibus ad alia deflectendum.

CAPVT XXVI.

*Temulentorum effugium quintum è Seneca mu-
tyatum.*

Lvcivs Annæus Seneca, vir è gentilitate, si vllus
alius Christianismo proximus, Ebrietatem de-
fendit, eamque viro bono conuenire adstruit, atq;
P 5 hæc

*Doctrina
huic seculo
aptissima.*

*Tacite
obiectionis
solutio.*

*Nota confi-
lium.*

*Obiectio
quinta.
lib. 12. Ep.
84. ad Lu-
cillum.*

Lib. 12. E-
pist 84. ad
Lucilium.

Exempla
Ebriosorum
qui bene
Repub.
gessere.

hec eius verba sunt: *Falsum est, ei qui solet Ebrius fieri, nunquam committi posse tuto sermonem secretum. Cogita enim quam multis militibus, non semper sobrius, & Imperator & tribunus, & centurio, tacenda mandauerint. Et inferius paulo: Lucius Piso, urbis custos, Ebrius ex quo semel factus fuit, maiorem partem noctis in conuiuio exigebat, usque in horam sextam dormiebat, hoc erat eius matutinum. Officium tamen suum, quo tutela urbis continebatur, diligentissime administravit. Hinc & Diuus Augustus dedit secreta mandata, cum illum proponeret Thracie, quam perdomuit. Et Tiberius proficiscens in Campaniam, cum multa in urbe suspecta relinqueret, & inuisa, puto, quia illi bene cesserat Pisonis Ebrietas, postea Cossium fecit urbis prefectum, virum grauem, moderatum, sedmersum vino & madetem ad id, ut ex Senatu aliquando, in quem e conuiuio venerat, oppressus inexcitabili somno, tolleretur, Huic tamen Tiberius multa sua manu scripsit, quae committenda, ne ministris quidem suis, iudicabat. Nullum Cossio aut priuatum, aut publicum secretum elapsum est. Itaque declamationes istas de medio remoueamus. Non est animus in sua potestate, Ebrietate denictus. Huc usque Seneca. Quibus verbis quis non intelligat eum Ebrietatis patrocinium acerrime tuendum suscepisse? quam & ab omni probro vindicat, & iis qui cum laude in Re-publica versantur, non indecoram probat. Quare iniqui sunt rerum aestimatores, ipso Seneca iudice, qui eam omnino ab hominum consuetudine profligandam volunt.*

Solutio.

Solutio.

Planè non esse mentem Senecæ viri doctissimi ac sapientissimi Ebrietatis partes tueri atque propugnare,

re, constat apertissimè ex contextu totius Episto-
 læ, qua verba pro temulentis adducta, sunt excer-
 pta. Vt quid ergò laudat Ebrios? Cur eos cum fru-
 ctu Republicam gessisse docet? En tibi, quem col-
 limata illa verba, petūt scopum. Volebat Zeno Phi-
 losophus, ex eo solo capite damnandam, atq; ex ho-
 minum more ablegandā esse Ebrietatem, quod nul-
 lum secretum sit, vbi regnat Ebrietas. Hoc Zenonis
 fundamentum, vt euertat Seneca, probat, non ex eo
 præcisè reprobandam, cum aliquando secretum in
 Ebrietate sit repertum, quod allegatis Lucii Pisonis,
 & Cossi exemplis, planum fecit: sed ideò, quia ianu-
 am aperiat vitiis omnibus, & ipsa per se turpissimū
 fit vitiū. Ipsiusmet Senecæ verba pōderate: *Interim, Loco præ-*
 inquit, si hoc colligere vis, O Zeno, virū bonū non debere *allegato.*
 ebriū fieri, cur syllogismis agis? cur argumento ita debili,
 tuam opinionem adstruis? Ebrio secretum nemo commit-
 tit, viro autem bono committit. Ergò vir bonus non erit
 ebrius. Hoc enim argumentum tuum nihil concludit, ve-
 luti nec istud ei simile; dormienti nemo secretum commit-
 tit, viro autem bono committit. Ergò vir bonus non dor-
 mit; quid hac argumentandi norma euincis? Aliis vten-
 dum præsidium rationum. Dic quàm turpe sit, plus sibi in-
 gere, quàm capiat; & stomachi sui non nosse mensu-
 ram, & quàm multa Ebrii faciant, de quibus sobrii eru-
 bescant: nihil aliud esse Ebrietatem, quàm voluntariam
 insaniam. Refer Alexandri Macedonis exemplū, qui Cli-
 tum charissimū sibi, & fidissimum, inter epulas transfo-
 dit, & intellecto facinore, mori voluit. Certè eruit omne
 vitium Ebrietas, & incendit & detegit; obstantem malis
 recundiam remouet; vbi possedit animum nimia vis
 vni, quicquid mali latebat, emergit. Quid plura? Tan-
 tum habet, vt Seneca defédat Ebrietatē, cum nihil vn-
 quam acrius fuerit insectatus.] Ad

Quid verè Seneca de Ebrietate sentiat. Ad quid enim verba quæ ibi subdit? Non facit Ebrietas vitia, sed protrahit. Tunc libidinosus, nec cubiculum quidem expectat, sed cupiditatibus suis, quantum poterint, sine dilatione permittit, tunc impudicus morbum profitetur, ac publicat, tunc petulans non manum non linguam continet. Crescit insolenti superbia, crudelitas scævo, malignitas liuido, omne vitium detegitur & prodit.

Et ne omnia, quibus Ebrietatem Seneca profcindit isthic apponendo, tædium adferam legentibus, claudam cuiusmet ad calcem epistolæ annexis verbis. Marcum Antonium magnum virum, & ingenij nobilissimum, quæ alia res perdidit, & in externos mores ac vitia, non Romana traiecit, quam Ebrietas? Nec minor vino Cleopatrae amor. Hæc illum res hostem Reipublicæ, hæc hostibus suis imparem reddidit, hæc crudelem fecit, cum capta principum ciuitatis, cœnanti referrentur, cum inter præparatissimas Epulas, luxusq; regales, ora manusq; prescriptorum recognosceret, cum vino grauis, sitiret tamen sanguinem. Intolerabile erat, quod Ebrius faciebat, si Ebrius faceret: quanto intolerabilius, quod hæc ipsa in Ebrietate faciebat? ferè vinolentiam crudelitas sequitur: Vallatur enim, & exasperatur sanitas mentis, quemadmodum difficiles faciunt oculos, diutini morbi, etiam ad minimam radij solis offensionem. Ita Ebrietates contumace efferant animos. Dic ergo, quare sapiens non debeat Ebrius fieri, deformitatem rei, & importunitatē ostende non rebus, sed verbis, quod facillimum est. Huc vsq; Seneca. Eat nunc qui volet, atq; ab ipso suæ involucrū temulentia commo- datum postulet.